

Сёнтёрү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 сулхи майән 5-мёшёнченпе тухать

92 (7517) №

Шамат кун, 2007 сулхи ноябрён (чүк) 3-мёшё

Хакё ирёклё

Ноябрён 4-мёшё – Халәх пёрлөхён кунё

Раҗсейре

ХИСЕПЛЕ ТЎВАН ХАЛӘХ!

Сире пурсәра та Халәх пёрлөхён кунёпе саламлатәп!
Чүк уйәхён 4-мёшёнче уявлакан җак уяв Раҗсейён нумай халәхлө пёрлөшөвө чөрлөнине, вёсем обществәри мирпе тәнәсләхшән пёр пулнине сирөплетет. Истори пуялнәхне эпир пёрле пулса сөҗ сыхласа хәварайратпәр, пёр төллөвлө пулни пире сөршывәмәра сирөплетме-вәйлатма та, малашләхә сирөплөн утма та пуләшәтә. Җапла пулсан кәна эпир Раҗсее пуян та вәйлә курайратпәр.

Халәхпа вёрсен хапха та уәләтә, тесе ахальтен каламәсәҗ. Пёрлөхи ёсөмөрпе Чәваш Республикы кунсерен ыра ённе улшәнәтә, халәхәмәрән пурнәс шайё үсет. Юлашки сулсенче пире Сирөнге, хисеплө халәхәмәр, ялсене газификацилес ёсре, вөрентүпе культура тата сывләх сыхлавөпе информатизаци сферисенче “нумай аләксене усма” май килчө. Паян эпир каллех пёрле пулса инсетре вырнаҗна маши ял патне асфальт сул ситерессиле, республикара пурәнакансене ёсмелли таса шывпа тивөстерессиле ёслетпөр. Наци проёксене пурнәсә кертөссиле те пёрлөхи вәйпа тәрәшнәран сөршыв ертүссиле каланә тәрәх Раҗсейре малтисен ретөнче пыратпәр. Пёрлөхре пирён вәй пулнине шута илсе тата җак сула тытса пырсан хамәр ума лартнә плансем пурнәсәланаси пирки иккөленместәп.

Хисеплө халәхәмәр! Сире пурсәра та сирөп сывләх, вөсөсөр-хөрсөр вәй-хал, ләпкә пурнәс, телейпе килөшү сунатәп!

Чәваш Республикы Президентчө Н. ФЕДОРОВ.

ХАКЛӘ ЕНТЕШСЕМ! МУРКАШ РАЙОНЁН СЫННИСЕМ!

Сире пурне те Раҗсейри Халәх пёрлөхён кунё ячөпе чун-чөререн саламлатәп. Җак уяв пире төрлө наци сыннисен килөшүлөхөпе халәх пёрлөхө мөн тери пысак пөлтөрөшлине кәтартса паратә.

Эпир пурте пёр-пөринге килөштерсе пурәнсан, пёр төллөвлөн, пёр-пөрне әнланса вәй хурсан сөҗ сөршывәмәр, апла пулсан районәмәр та вәйлә та төреклө пулө. Пёрле чухне сөҗ йывәрләхә сөнтөрме, мөн пәләртинне пурнәсәлама пулатә. Паян пурнәс пире сөнөллө ёсөме, сөнөллө пурәнма хистенө чух уйрәмах асра тытмалла сәкна. Пурнәсәламалли вара паян пирөн сирөнге сахал мар. Ялсем патне асфальт сул сарса пөтермелле, района тәрәнакансене таса шывпа тивөстермелле, ял хусаләхне йывәрләхәран кәлармалла тата ытти нумай ыйтәва тата памалла. Әнлануләх, пёрлөх малти вярәнта пулмалла пирөн.

Малалла та пёр-пөринге килөштерсе пурәнәсчө, пёр-пөрне хиселлөсчө, пёр төллөвлөн ёсөлөсчө. Вара йәлтәх йөркеллө пулө. Сөршывра та, сөмьере те. Пурне те сирөп сывләх, килөшү, әнлану, телей, вәрәм кун-сул сунатәп.

Район пусләхө Ю. ИВАНОВ.

Район экономикашён вәй хураҗсө

Җәкәртан аслә ан пуләр, төнө ваттисем. Сәкна сөр ёсөпе пурәнәкан кашини сынах асра тытатә-тәр. “Моргауши-Хлеб” чикөлө явапләхлә обществән сәкәр пөсөрекөн технологё Людмила Звонкова хәйән ёсөнче чән аста. “Җәкәра хиселлес-юртас пулатә”, – төрө Людмила хәй пөсөрнө сәкәр карсинккине кәтартнә май. Чән-чән көрхи туләх мар-ха сәкә?

Уяв ячөпе

Халәх пёрлөхён кунё

Ноябрён 4-мёшөнче Халәх пёрлөхён кунне пәллә тәватпәр. Ана хатөрленсе ирттермелли мероприяйтисен райони планөпе килөшүллөн райони шкулсенчә “Эпир пёр сөмьере пурәнәтпәр” темәпа ятарлә урөксем пуласчө. Сәвән пекех вөрөнөкөнсем хушшинчө “Эп – Раҗсей граждәнинө” темәпа социаллә проёктсен конкурсө иртет. Унсәр пусне шкулсемпе библиотекәсенче литературәпа музыка композицийөсем те йөркелөсчө. Муркашри искусство шкулөнчө ачасен үкерчөкөсен куравө те кәсәклә пулө.

Культура сурчөсенчө вара вярәнти артистсем халәхә концертпа савәнтарөс. Төслөхлө библиотекәсенчө тусләх темипе савра сөтел хушшинчи каласусем иртөс. Кашини библиотекәрах җак кунә халләнә куравсем йөркелөсчө.

Л. ПАВЛОВА.

Ёсө ветерәнә ята тивөснисен йышө үсет

Вөсемпе район мухтанатә

“Чәваш Республикы ёсө ветерәнә” ята илекенсен йышө пирөн районта та үсет. Ара, производствәра ырки-кәми ёслөнө ентөшөсем сахал-им пирөн хушәра! Район ситөнөвөсөм шәпах вөсем тимленипе пулнә та.

Маларах җак хисеплө ята Мән Сөнтөрти участок больницин төп врачө Л.И. Самушков, Калайкәши шкулөн учителө Е.Е. Ерагин, К.К. Илугин пенсионер тивөсрөс. Вөсем түрө кәмәлла пусарулла ёсөлөс хәйсен отарслөсенчө тава тивөслө ёсөнсем те пулнә.

Чәваш Республикы Министрсен Кабинечөн кәсәлхи октябрөн 10-мөшөнчи 258 № йышәнәвөле пирөн тепөр кәмө ентөш “Чәваш Республикы ёсө ветерәнә” ят илчөс. “Чемеево” хусаләх механизаторө Юрий Самуилович Семенов тата “Ударник” хусаләх механизаторө Алексей Иванович Иванов чәннипех хисеплө ветерәнсем.

Нумай сул хушши ял хусаләх производствинчө вәй хураҗсө. Иккөшө те “Чәваш Республикы тава тивөслө механизаторөсем” шутланасчө.

Унчөн ёсө ветерәнә ята Раҗсей наградисене тивөснисене кәна панәччө. Түрө кәмәлла ёслөнөсем пурте вөсөне илме пултарайман. Ара, сәнә тавәрса ёслөкөн ял сынини чап-сум пирки шултәтә-и вара?! Сәвәнпа та республика шайөнчө җак ята пама тытәнни нумай сына савәнтарәтә тата тәрәшарах ёсөлөме хистет. Җак ята тивөснисем ЧР Президентне Н.В. Федорова тав тунитө сәкна сирөплетет.

Иккөленү сүк, районта “Чәваш Республикы ёсө ветерәнә” ята илекенсен йышө малашне те үсөсөх пырө. Мөшөнчө тесен ёсөн сынөсем пуян Муркаш сөрө. Награда вара тивөслисене шыраса тупатөх.

А. ИВАНОВ.

Хәй тытәмләх ыйтәвөсемпе

“Вярәнсенчө епле ёслөнинчөн нумай килет”

Вәхәт чәннипех те хәвәрт иртет иккен. Чуманкассисем ял ситөкөн сула усма Чәваш Республикы Президентчө Н.В. Федоров килсе кәйинне пёр-пөринге сүтсе явнә хушәра вөсен ял тәрәхөн пусләхө Л. Г. Ковалева Мускава кәйса килме ёлкөрчө. Октябрөн 23-мөшөнчө Союзсен сурчөн Колонна залөнчө Раҗсей Федерацийөнчи субъектсен муниципаллә йөркөлөвөн канәшөсен Пөтөм Раҗсейри Пухәвө пулчө. Пирөн республикәран унта вән хушшәнчөс. Вөсен йышөнчө ял тәрәхөсен пусләхөсем вөсчөн пулнә пулсан, пөри – шәпах Чуманкасси ял тәрәхөн пусләхө.

Пәләртса хәвармалла, РФ муниципаллә йөркөлүсөн Пухәвө Раҗсей Федерацийөн 84 субъектөн, сәвән пекех вярәнти хәй тытәмләх ыйтәвөсемпе ёслөкөн ытти обществәллә организацион представителөсем хушшәнчөс. Мөн сүнчөн пулнә унта кәласу? Җәкәнпа пәлләштарма ыйтәрәм та ёнтө эпө Чуманкасси ял тәрәхөн пусләхөнчөн Л.Г. КОВАЛЕВАРА.

Людмила Германовна кәмәлө сөклөнүллө пулни вара унән җак сәмахөсенчөнөх кураңатә:

– Чәннипех те манәсмалла мар самантсем пулса иртрөс пөр харәсах ман пурнәсәра. Чи малтанах, эпө Чәваш Республикы Президентчө Н.В. Федоров пирөн пата сул усма килет тесе ёмөтленме те пултарайман. Ун хысәнах көтмен сөртөн РФ Президентне В.В. Путина курма түр килчө, вярәнти хәй тытәмләх органөсен ёсөне-хөлке лайәхлатәсә пирки телевизорпа мар, вәл трибуна сүнчөн каласине залран итлөрөм. Телей мар-и вара сәкә.

– Людмила Германовна, йөркипе пәлләштарсамәрччө хәсәт вулакәсенне унта пулса иртнө кәласуна.

– Пухәва муниципаллә йөркөлүсөн Пөтөм Раҗсейри Конгрөсөн президентчө, Федерация Советчөн вярәнти хәй тытәмләх органөсен ыйтәвөсемпе ёслөкөн Комитөчөн председателө С.М. Киричук ертсе пычө. Пуху ёсө Раҗсей Президентчө В.В. Путин хушшөчө. Владимир Владимирович та, ытти регионсен представителөсем те вярәнти хәй тытәмләх органөсен витөмлөхөсө үстерөсси, вөсен ёсөне лайәхлатәсә пирки кәласөсчө. Усә та әнланмалла кәласу пулчө тесе кәлас килет манән.

(Вөсө 2-мөш стр.)

50 миллиард тенкө ытларах

Тунти кун РФ Президентчө В. Путин правительствө членөсемпе хушма укә-тенкөне социаллә проёктсене пурнәсәлама уйәрәс ыйтәва сүтсе явнә. Пөтөмөшлө җак төллөвөпе тата 50 миллиард тенкө тупма пултарнә.

Правительствө пусләхө В. Зубков пөлтөрнө тәрәх, йывәр чирлөкөнсене хаклө эмелөсемпе тивөсөтөре 47 миллиард тенкө уйәрәсчө. 1,25 миллиард колякәсемпе сүрөкөн инвалидсене парәсчө. Йывәр ачасене пулшәма 5,2 миллиард тенкө уйәрма планасчө.

2008 сулхи бюджетра та социаллә ыйтусене татса пама хушма укә-тенкө пулассине пәләртәсчө.

Декабрөн 2-мөшөнчө – РФ Патшаләх Думин депутатчөсен суйлавө

Суйлава 11 парти хушшәнәтә

Иртнө вырсарни кун РФ Төп суйлав комиссийө партисен федераллә списөкөсене регистрацилес ёсө вөслөрө. Суйлава 11 парти хушшәнәссине пөлтөрчө. Хәйхи 11 парти ячө пулатә те суйлав бюллетенөнчө.

Вулакәсенне пөлке җак партисен списөкне вярәслах пичетлөтпөр:

“Единая Россия”, КПРФ, ЛДПР, “Справедливая Россия”, СПС, “Яблоко”, “Патриоты России”, Демократическая партия России, Аграрная партия России, “Гражданская сила”, Партия социальной справедливости.

Төпө 3 парти списөкне регистрацилен: “Зеленые”, “Народный союз”, Российская политическая партия мира и единства. Сәлтәвө – сынөсене алә пустарнисем төрөс мар пулни, төрөсрөх кәласан, сәккунпа пәхнә пилөк процөнтран ытларах пулни.

Суйлава хушшәнәкан партисемпе, вөсен програмисемпе райхәсәтра та пәлләшма май пулө.

Сын тата сәккун

Ертүсөсем, явапләхран ан пәрәнәр!

Хәш-пөр организациөсемпе уйрәм сынөсем патшаләх органөсен ыйтәвөсене шута хумасчө. Сәвәнма әна пурнәсәлассинчөн те пәрәнәсчө. Муркаш район прокуратури вара ун йышшисене курән вөсөртөмөст.

Акә Раҗсейри Федераллә нулук службин Чәваш Республикы тәрәх районсем хушшинчи 6 номерлө инспекцийө райони хәш-пөр предприяти ертүсисене инспекцине чөнес пөлтөрү янә. Анчәх та сәкәнә пур ертүсө те явапләхә туйманни сисөнчө, мөшөнчө тесен вөсем инспекцине килмен. Халө вара инспекцине килмен ертүсөсем төлөшөпе район прокурорө РФ КоАПөн 19.4 статья 1 пәйөпе административлә майпа явап тыттарассине пәләртәтә.

Район прокуратури нулук законодательствө епле пурнәсәләнине төрөслөнө май ёсө ушкәнөн ларәвөсене ирттертә, төрлө мерәсөм йышәнәтә. Прокурор ыйтәвөсене пурнәсәламәннисене РФ КоАПөн 17.7 статийө административлә майпа явап тыттарма тивет. Законодательствәна пәхәнманшән, сәвән пекех прокурор чөнөвнө вярәна хуманшән ятарлә йөркөпе явап тыттарасчө.

Аса илтеретпөр, патшаләх органөсен ыйтәвөсене пурнәсәлассинчөн пәрәннине Муркаш районөн прокуратури курән вөсөртөмөст.

Д. ВИКТОРОВ,
район прокурорөн аслә пулшәканө, 3 класлә юрист.

Юбилей

Саламлатпәр

Хакләран та хаклә, пирөн чи сывәх сыннә-мәра – Шаптак-Муркаш ялөнчө пурәнәкан Светлана Никодимовна ПЕТРОВСКАЯ сумлә юбилей ячөпе чун-чөререн тухакан мөн пурәшә та сөпөс туйәмөсемпе саламлатпәр.

Юратнә мәшәрәм, аннөсөм, кукам! Тавах сана ытарайми ыра кәмәлушән, чун әшшине ним хөрхөми пире парнелөнөшөн. Пирөн чунә йывәр чухне пирөн чун ыратәвнө хәвән чөрү витөр кәларнәшән. Кулянтәрнә самантсем пулнә пулсан, кәсарсам пире. Сывләху сан сирөп пултәр, чир-чөр мөнене ан пөлтөр. Кун-сулу вәрәм та телейлө пултәр. Хуйхә-суйхә санран айккинчөн парәнәс ирттер. Сүт сәнтәләкән кашини вәхәчө, килөкөн кашини сөнө кун саншән ыра хыпарпа килтөр. Турә сана инкөк-синкөкөн сыхлатәр. Эпир сана юрататпәр, сана тав туса сан умәнәтә сөре сити пус таятпәр. Семьә әшшине пурнәсәра сана вәй-хал парса тәтәр, маләсөхәи сулна усса пытәр. Төпөр хут пәллә кун ячөпе сана, пирөн чи-чи ытарайми сыннәмәр.

Мәшәрө, хөрөсөмпе көрүшөсөм, мәнүкөсөм, тәванөсөм.

Хакләран та хаклә сыннәмәра, юратнә мәшәрә, аттене, пичене, асаттене, хәтәна тата тәванәмәра – Анаткас Апаш ялөнчө пурәнәкан Леонид Федорович СОКОЛОВА ноябрөн 6-мөшөнчө 70 сул тултәрнә ятпа чун-чөререн, әшшән саламлатпәр. Тәван хусаләхә мөн вәтәпиченөх трактористра ёслөрө, «Чәваш Республикы тава тивөслө механизаторө» хисеплө ята тивөсрөн. Тавтапус сана пуришнө те, сана малашне те сирөп сывләх, телей, сывәх тәванөсөм юратәвө, канлө вәтләх сунатпәр, сөре сити пус таятпәр.

Саламлаканөсем: мәшәрө, ывәлөпе кинө, тәнүкө, хәтине тәхләчи, сывәх тәванөсөм.